

Сарајево, 09.08.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 02.08.2021. - 06.08.2021.**

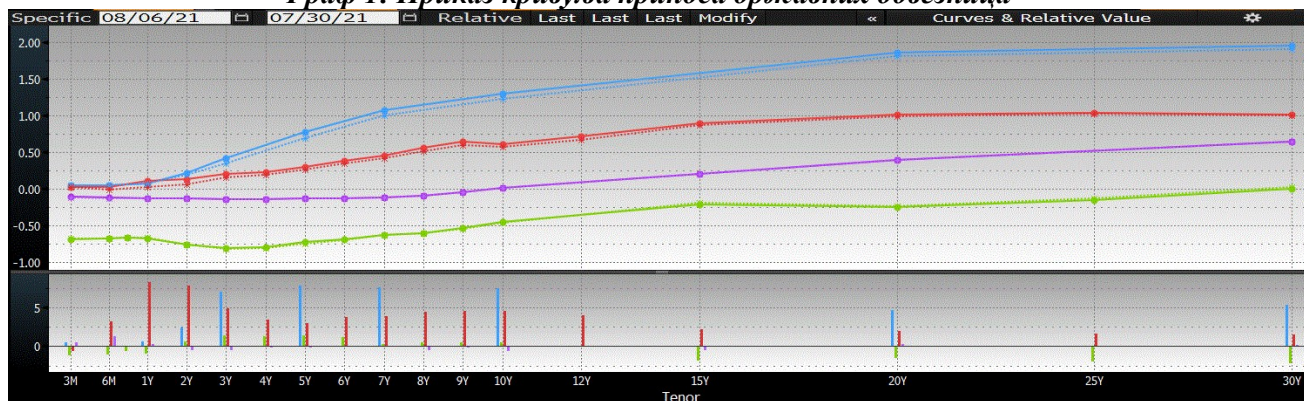
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21		30.7.21	-	6.8.21	
2 године	-0,76	-	-0,76	→	0,18	-	0,21	↗	0,06	-	0,14	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 година	-0,74	-	-0,73	↗	0,69	-	0,77	↗	0,27	-	0,30	↗	-0,12	-	-0,12	→
10 година	-0,46	-	-0,46	→	1,22	-	1,30	↗	0,57	-	0,61	↗	0,02	-	0,02	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	30.7.21	-	6.8.21
3 мјесеца	-0,662	-	-0,670 ↘
6 мјесеца	-0,673	-	-0,683 ↘
1 година	-0,645	-	-0,661 ↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 06.08.2021. године (пуне линије) и 30.07.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Инвеститори су током цијеле протекле седмице били фокусирани на податке са тржиште рада у САД, који су објављени у петак и били су бољи од очекивања, што је повећало шпекулације о наредним корацима монетарне политике Феда. Наведено је утицало на раст приноса обвезница САД, а што се одразило и на тржиште еврозоне, гдје је у петак, такође, забиљежен раст приноса државних обвезница. Посматрано на седмичном нивоу, приноси обвезница сигурнијих чланица еврозоне нису забиљежили веће промјене, док су приноси шпанских и италијанских обвезница смањени између 3 и 5 базних поена.

За еврозону су објављени финални подаци PMI индикатора за јули који су показали да је, упркос благом паду у односу на претходни мјесец и даље присутан оптимизам како у прерађивачком, тако и у услужном сектору. Главни економиста IHS Markita Chris Williamson је изјавио да „чињеница да је раст производње у еврозони у јулу незнатно успорен након рекордне експанзије у другом кварталу сама по себи не би требало да буде велики разлог за забринутост“. Додао је и да су уочени додатни знакови да се произвођачи и добављачи боре за повећање производње довољно

брзо да задовоље потражњу, што доводи до све већих цијена, те да су недостатак материјала и лоша доступност транспорта подигли индекс цијена инпута на 89,2 са 88,5, а што је највеће читање од почетка истраживања у јуну 1997. Цијене готових производа такође су порасле рекордном брзином. Крајем седмице је објављена вијест да је истраживање економског института Ifo показало да је у јуну дошло до смањења изгледа њемачке индустрије услед проблема који су изражени на страни понуде. Истовремено, предсједник Deutsche Bundesbank Weidmann је упозорио да би у еврозони могло доћи до бржег раста инфлације него што се очекује, те је позвао да се не одуговлачи са REPP програмом ЕЦБ-а.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходн и	
				период	
1.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	ЈУН	4,4%	5,0%	8,6%
2.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	ЈУН	3,0%	6,2%	-1,8%
3.	Малопродаја – Италија (Г/Г)	ЈУН	-	7,7%	13,6%
4.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ЈУН	10,3%	10,2%	9,6%
5.	PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)	ЈУЛ	60,6	60,2	59,5
6.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	ЈУН	22,9%	26,2%	54,9%
7.	Индустријска производња – Њемачка (Г/Г)	ЈУН	7,9%	5,1%	16,6%
8.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	ЈУН	13,4%	13,9%	21,1%
9.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	ЈУН	13,5%	11,1%	25,0%
10.	Трговински биланс – Француска (у милијардама EUR)	ЈУН	-6,2	-5,82	-6,59
11.	Стопа незапослености – Ирска	ЈУЛ	-	7,4%	6,8%
12.	Промијена броја незапослених - Шпанија (у '000)	ЈУЛ	-	-197,8	-166,9
13.	Стопа инфлације – Холандија	ЈУЛ	-	1,4%	1,7%

САД

Подаци о платним списковима били су бољи од очекивања и сугеришу солидан раст броја радних мјеста у САД услед потражње за радницима у услужном сектору, што указује на то да је економија задржала снажан замах на почетку друге половине године. Очекује се да ће подаци који указују на стање тржишта рада имати велики утицај на следеће Федове кораке вођења монетарне политике.

Предсједник Феда из St. Luisa Bullard је изјавио да је пандемија Ковид19 можда потиснула САД у нестабилну еру снажног економског раста и веће продуктивности, али и већих камата и брже инфлације. Bullard, који је прије пет година изјавио да је САД заробљена у ери ниског економског раста, мање продуктивности и ниске инфлације, сада мисли да је наступио нови „режим“, гдје ће Фед морати да се суочи са бржим економским промјенама и све чешћим економским шоковима. По његовим ријечима, САД ће се суочавати са посљедицама још дуго, док се остатак свијета не опорави. Потпредсједник Феда Clarida је изјавио да ће услови за повећање стопа бити испуњени до краја 2022. године, помињући могућу рестриктивнију монетарну политику до 2023. године, а споменуо је и могуће најављивање постепеног смањења квантитативних олакшица касније ове године. Сличне изјаве су имали и предсједници Феда из Даласа Kaplan, из St. Luisa Bullard и из Сан Франциска Daly. Члан Одбора гувернера Феда Christopher Waller је изјавио да се залаже за убрзанији временски оквир смањења стимулативних мјера, позивајући Фед да „иде раније и иде на брзо“ смањивање куповина обвезница.

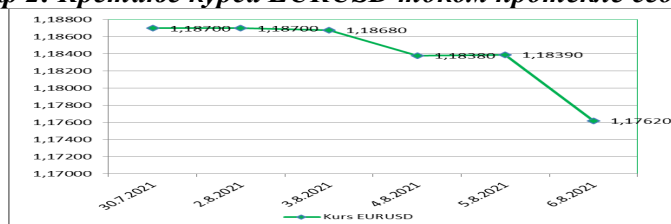
Сенат је све ближи могућности усвајања инфраструктурног пакета вриједног 550 милијарде USD до краја ове седмице. Лидер мањине у Сенату McConnell је изјавио да ће се републиканци успротивити повећању граница савезног дуга уколико демократе наставе инсистирати на десетогодишњем плану од 3,5 билиона USD за јачање друштвених и еколошких програма, те предлажу други буџет са већим улозима који би водио рачуна о равнотежи владиних финансија. Објављено је да Бијела кућа и демократе из Конгреса неће наставити са програмом осигурања за незапослене (FPUC) након истека рока 6. септембра, који је радницима обезбјеђивао додатних 300 USD недељно. Са друге стране, амерички сенатор Manchin је позвао предсједника Феда Powella и FOMC да одмах преиспитају став о вођењу монетарне политике и да почну да смањују тренутне Федове стимулативне мјере.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора F	ЈУЛ	63,1	63,4
2.	PMI индекс услужног сектора F	ЈУЛ	59,8	59,9
3.	Композитни PMI индекс F	ЈУЛ	-	59,9
4.	ISM индекс фабричке активности	ЈУЛ	61,0	59,5
5.	Фабричке поруџбине	ЈУН	1,0%	1,5%
6.	Поруџбине трајних добара F	ЈУН	0,8%	0,9%
7.	ADP Извјештај о промјени бр. запослених	ЈУЛ	690.000	330.000
8.	MBA апликација за хипотекарне кредите	30. јули	-	-1,7%
9.	ISM индекс услуга	ЈУЛ	60,5	64,1
10.	Трговински биланс (у милијардама USD)	ЈУН	-74,2	-75,7
11.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	31. јул	383.000	385.000
12.	Коинтинуирани захтјеви незапослених	24. јул	3.255.000	2.930.000
13.	Индекс расположења потрошача	1. ауг	-	53,3
14.	Стопа незапослености	ЈУЛ	5,7%	5,4%
15.	Бр. запослених у нефармерском сектору	ЈУЛ	870.000	943.000
16.	Бр. запослених у прерађ. сектору	ЈУЛ	25.000	27.000
17.	Велепродајне залихе (M/M) F	ЈУН	0,8%	1,1%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1870 на ниво од 1,1762.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

ВоЕ је у четвртак на састанку MPC оставила непромијењену монетарну политику, те задржала непромијењен обим програма куповина обвезница и референтну каматну стопу од 0,1%, колико се и очекивало. ВоЕ је за сада задржала стимулативне мјере упркос расту стопе инфлације, али је изнијела планове смањења програма подршке економији који су били потребни током пандемије. Само један од осам чланова Одбора, Saunders је заговарао да се смањи подршка, са смањењем програма квантитативних олакшица на 895 милијарди GBP. ВоЕ је послала јасну поруку да планира да смањи стимулативне мјере када за то дође вријеме и то тако што ће почети смањивати држање обвезница неинвестирањем средстава од доспјелих обвезница, када референтна каматна стопа достигне ниво од 0,5%, уколико буде адекватно с обзиром на шире економске услове. Када би каматна стопа досегла ниво најмање од 1%, размотрила би се активна продаја имовине. Стопа инфлације се повећала на 2,5% у јуну, а у ВоЕ прогнозама је наведено да очекују да ће у наредним мјесецима стопа инфлације бити изнад циљаног нивоа од 2%, те да ће достићи врхунац од 4,0% крајем 2021. године и почетком 2022. године, чиме би досегнула највећи ниво у последњих 10 година. Прогнозе објављене у мају предвиђале су максимум инфлације од 2,5%. ВоЕ и даље сматра да ће овако високи нивои инфлације бити привременог карактера, те очекује да ће стопа инфлација за двије године бити мало изнад циљаног нивоа од 2%, што би могао бити сигнал да ће пооштравање монетарне политике бити нешто веће него што то тржиште антиципира. ВоЕ предвиђа да ће економија расти стопом од 7,5% у 2021. години, непромијењено у односу на прогнозу из маја, што је најбржи темпо раста међу развијеним земљама. Благо је повећана процјена економског раста за 2022. годину, на 6%, са мајских 5,75%. Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да би инфлација могла бити нижа него што је прогнозирила ВоЕ, уколико се проблеми у производњи и снабдијевању узроковани пандемијом убрзо ријеше и роба врати на тржиште.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс произвођачког сектора F	ЈУЛ	60,4	53,9
2.	PMI индекс услужног сектора F	ЈУЛ	57,8	59,6
3.	Композитни PMI индекс F	ЈУЛ	57,7	59,2
4.	Регистрације нових аута (Г/Г)	ЈУЛ	-	29,5%
4.	PMI грађевинског сектора	ЈУЛ	64,4	58,7
				66,3

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, те је курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85372 на ниво од 0,84786, док је GBP депрецирала у односу на USD, те је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3904 на ниво од 1,3872.

ЈАПАН

PMI истраживање је показало да су укупна производња и нове поруџбине повећане углавном због производње у сектору електронике и аутомобила и солидне потражње за полупроводницима. Међутим, произвођачи се суочавају са недостатком материјала и логистичким сметњама које су проузроковане повећаним трошковима, јер су цијене инпута расле најбржим темпом од септембра 2008. године.

Министар економије Јапана Yasutoshi Nishimura је изјавио да су поједини чланови владиних стручних тијела упозорили да је недавни раст броја заражених од Ковид19 довољно озбиљан разлог да се уведе ванредно стање у цијелој земљи. Nishimura је на конференцији за новинаре изјавио да је на крају прихваћен приједлог Владе да уведе ванредно стање у још осам региона.

Потрошња домаћинства у Јапану је неочекивано смањена у јуну, након што су смањени љетњи бонуси радника утицали на потрошњу, утичући лоше и на економију која се већ суочава са новим таласом заражених од Ковид19. Смањена потрошња и плате доводе у питање очекивања ВоЈ да ће се користи економског опоравка подстакнутог извозом проширити на домаћинства, те довести до очекиваног повећања потрошње због великог напретка у вакцинацији.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Композитни PMI индекс F	ЈУЛ	47,7	48,8
2.	PMI услужног сектора F	ЈУЛ	-	47,4
3.	PMI прерађивачког сектора F	ЈУЛ	-	53,0
4.	Продаја возила (Г/Г)	ЈУЛ	-	3,3%
5.	Индекс повјерења потрошача	ЈУЛ	36,9	37,5
6.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	ЈУЛ	0,1%	-0,1%
7.	Монетарна база (Г/Г)	ЈУЛ	-	15,4%
8.	Новчане зараде запослених (Г/Г)	ЈУН	1,1%	-0,1%
9.	Потрошња домаћинства (Г/Г)	ЈУН	0,2 %	-5,1%
10.	Водећи индекс Р	ЈУН	104,2	104,1
11.	Коинцидирајући индекс Р	ЈУН	94,0	94,0
				92,1

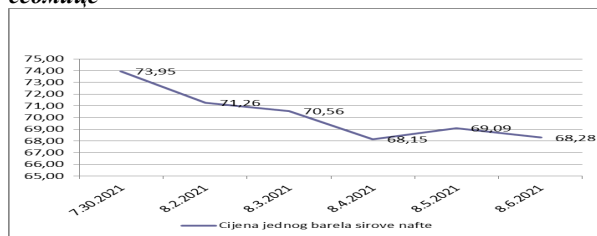
JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 130,23 на ниво од 129,70. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,72 на ниво од 110,25.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 73,95 USD (62,30 EUR). Нагли дневни пад цијене нафте од око 3,6% забиљежен је већ током трговања у понедјељак јер су инвеститори процијењивали ризик потрошње, који је под све већим негативним утицајем наглог ширења делта соја Ковид19, укључујући и кључно тржиште у Кини, гдје се званичници боре са све већим бројем заражених. Пад цијене нафте је настављен и у наредним данима због забринутости да ће обуздавање ширења делта соја Ковид19 нанијети штету потражњи. Израженији дневни пад цијене овог енергента од око 3,4% поново је забиљежен у сриједу, када је нафта, први пут на након двије седмице, забиљежила ниво испод 70 USD по барелу. Наредног дана цијена нафте је забиљежила благу корекцију на више, али је већ у петак поново смањена на ниво око 68 USD по барелу. Највећи утицај на израженији опрез инвеститора поново су имале повећане сумње у економски опоравак због наставка ширења новог соја Ковид19, што је изазавало забринутост инвеститора и негативно се одразило на краткорочна очекивања потражње. Све наведено је довело до веома израженог, једног од највећих седмичних падова цијене овог енергента.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 68,28 USD (58,05 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је смањена за 7,67%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

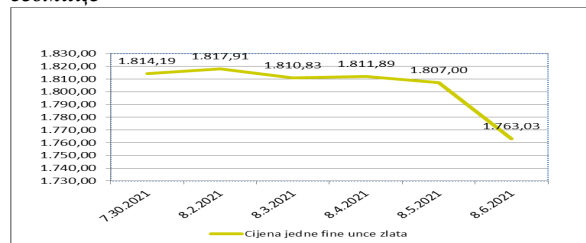
На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.814,19 USD (1.528,38 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је, слично цијени нафте, забиљежила пад, с тим да је највећа промјена цијене овог племенитог метала забиљежена тек крајем седмице. На почетку седмице цијена злата је благо повећана, а затим се кретала у узаном распону изнад 1.800 USD за једну fine унцу у ишчекивању извјештаја о кључним подацима са тржишта САД, који би могли указати на правац кретање монетарне политике Феда. Ови подаци су објављени тек у петак, па је у складу с тим и реакција цијене злата тада била највише изражена.

У петак су објављени дугоочекивани подаци са тржишта рада у САД за мјесец јули. Подаци о броју запослених су за скоро све секторе били бољи у односу на очекивања. Исти су битни јер би потенцијално могли да утичу на временски оквир смањења стимулативних мјера Феда. Добри показатељи са тржишта рада су крајем прошле седмице утицали на раст приноса америчких државних обвезница, али и на апрецијацију USD у односу на EUR. Све наведено је утицало на то да цијена злата у петак забиљежи дневни пад од око 2,4%, достигавши током трговања ниво око 1.760 USD.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.763,03 USD (1.498,92 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 2,82%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.